

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΔΡΟΥΣΙΩΤΗΣ

ΤΟΠΑΖΙΑ ΚΑΙ ΒΗΡΥΛΛΙΑ

Ἔκδοση καὶ προλεγόμενα
ἀπὸ τὸν
Κύπρo Χρυσάνθη

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1982

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΔΡΟΥΣΙΩΤΗΣ

ΤΟΠΑΖΙΑ ΚΑΙ ΒΗΡΥΛΛΙΑ

᾽Εκδοση καὶ προλεγόμενα

ἀπὸ τὸν

Κύπρo Χρυσάνθη

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1982

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ Ν. ΔΡΟΥΣΙΩΤΗΣ

Ο συμβολισμός ήταν ένα αισθητικό κίνημα, πού είχε σκοπό να χτυπήσει την ψυχρότητα κι' έγκεφαλαιότητα των παρνασσιστών και να βοηθήσει τον ποιητή να ξαναγαυρίσει στον έαυτό του. Ο συμβολισμός όμως δεν είχε τον άκρατο και αντίθετο συναισθηματισμό και την άμετροέπεια του ρωμαντισμού. Ένδιαφερόταν αποκλειστικά για τ' άτομικά συναισθήματα του ανθρώπου, τα συνεσταλμένα αλλά ζωτικά για τη ζωή μας, πού δεν ύψωναν φωνή και δεν είχαν ανάγκη από φαντακτερές επενδύσεις αλλά μιά ήρεμη, γλυκειά μουσική, πού μόλις θα σου άγγιζε την άκοή και θάμπαινε με περίσκεψη και προσοχή ως τα θάθη της καρδιάς σου, χωρίς τραγικότητες και μεγάλες αναταραχές. Η όνειροπόληση, ή τρυφερή νοσταλγία, ή άπλή θλίψη για τó χρόνο και τη νιότη πού περνούν, οι ήρεμες στιγμές της φύσης — σαν τó λιτό δειλινό, τó μελαγχολικό φθινόπωρο — μιá μακρυνή αγάπη πού έσβυσε σιγαλά σά να φοδóταν τη ματιά του κόσμου και τó σχόλιο, κάποιες γρήγορες έντυπώσεις και μικρά περιστατικά πού δεν ήταν τομές στη ζωή μας έτσι πού ν' αλλάξουν τó ρυθμό μας ούσιαστικά και καιρία κι' ως τó φανταζόμαστε πώς τόν άλλαξαν ... νά! τ' αγαπημένα θέματα του συμβολισμού κι' ή άτμόσφαιρά του. Θα τόν έλεγα ένα διάλειμα ανάμεσα σε δυό αντίμαχόμενες αισθητικές παρατάξεις, τόν παρνασσισμό και τόν ρωμαντισμό.

Τό αισθητικό αυτό κίνημα, τόν συμβολισμό, ιδιαίτερα είχαν συμπαθήσει οι πιό πολλοί παλιοί κύπριοι ποιητές όσοι αδυνατούσαν να μιλήσουν μες τó παλαμικό κλίμα ή είχαν μέσα σ' αυτό μιλήσει αρκετά και ζητούσαν μιάν απομάκρυνση γοητευμένη από τις ποιητικές γραφές του Ουράνη, Μαλακάση και Καρυωτάκη. Έξάλλου, ταίριαζε τó κίνημα αυτό με τó υποτονικό κοινωνικό και πολιτικό κλίμα της Κύπρου. Η άποτυχία, έπιπλέον, του όκτωβριανού κινήματος του 1931 και τα πιεστικά μέτρα της άγγλικής άποικιοκρατίας μας κατέπνιξαν τούς μεγάλους πόθους και τα μεγάλα όνειρα πού άρχισαν, όπως ήταν φυσικό, να έμφανίζονταν στις νεότερες γενιές, σ' αυτές πού δε γνώρισαν τόν καημό του μικρασιατικού ξεριζώματος. Άλλά και σαν αντίδραση προς τη μεγαλοέπεια του Παλαμά θα μπορούσα να θεωρήσω την άποδοχή του συμβολισμού στην Κύπρο, πού δεν ήρθε βέβαια από τη Γαλλία, αλλά από την Άθήνα. Έξάλλου, οι εκπρόσωποί του, ιδίως οι πιό παλιοί, σπουδάζανε στην Άθήνα κι' είχαν στενές επαφές με τούς συμβολιστές των χρόνων εκείνων.

Στη συμβολική σχολή ανήκει όλη ή ποίηση του Πυθαγόρα Δρουσιώτη. Τα νεανικά του χρόνια ό κύπριος ποιητής τάζησε στην Άθήνα, τότε πού άρχισε ή αντίδραση έναντίον της πιό παλιάς άθηναϊκής σχολής και μιá καινούργια σχολή των έλασσόνων τόνων διαμορφωνόταν στον άττικό χώρο. Ο Ουράνης, ό Ναπολέον Λαπαθιώτης, ό Τέλλος Άγρας, ό Καρυωτάκης, ό Μήτσος Παπανικολάου, ό Κλέων Παράσχος αντιπροσωπεύαν τó νέο κίνημα. Τό έδαφος ήταν πρόσφορο για να ριζοβολήσουν οι χαμηλοί τόνοι, οι πολύ έσωτερικοί. Ο Δρουσιώτης μεγάλωνε μέσα στο κλίμα αυτό. Σύχναζε όταν ήταν φοιτητής στο «Πάγγειο», όπου μαζεύονταν οι νέοι του τότε καιρού, οι συμβολιστές. Άργότερα τα πρώτα ώριμα του χρόνια τα πέρασε μέσα στην καταπιεστική περίοδο της παλμεροκρατίας (μετά την εξέγερση του 1931), μιάν περίοδο πού απαγορευόταν ή έλεύθερη έκφραση. Τό έθνικό πρόσωπο κρυδóταν. Κι' αυτό τó έθνικό πρόσωπο με την παρρησία και την άπαίτησή του συχνά σε σπρώχνει να έκφραστής με μείζονες τόνους. Έμενε πιά καταφυγή στον ποιητή τó κοινό καθημερινό συναίσθημα, τó πολύ προσωπικό και έσωτερικό, με τó μετρημένο δήμα, χωρίς ανατάσεις πιό πέρα από την άτομική ζωή. Έτσι, ή έφηβεία του ποιητή και

ή πρώτη νιότη του είχαν συμπέσει με καταστάσεις που τον βοηθήσανε να δεχτή το συμβολικό κίνημα και να εκφραστή μ' αυτό. Δε μπορούσε κι' αλλιώς να γινή. Οί γύρω περιστάσεις έχουν πάντοτε θαυμάσια λόγο, προπαντός αν υπάρχει και ή προσωπική αποδοχή. Και ή αισθητική σχολή του συμβολισμού δεν προσφέρει δυνατότητες για ποσοτικά πλούσιον έργο. Δίνει όμως δυνατότητες διεισδύσεων σε μυστικούς χώρους της ψυχής.

Μιά σύντομη περιδιάβαση στον ποιητικό κόσμο του Δρουσιώτη θα δοκιμάσουμε για να φτάσουμε άβιαστα και τεκμηριωμένα σε κάποιους γενικούς χαρακτηρισμούς της ποιητικής του γραφής. Έχουμε στη διάθεσή μας γι' αυτή την περιδιάβαση τη συλλογή του «Έκλογή» (Λεμεσός - Κύπρος, 1963) και την «Τοπάζια και Βηρύλλια». Το συγκεκριμένο αυτό έργο, σε τελική μάλιστα μορφή, μας επιτρέπει πια τελικές αποτιμήσεις και τοποθετήσεις του μέσα στο λυρικό μας χώρο. Θ' ακολουθήσουμε μια σειρά στη μελέτη μας που δεν θα παραβλέπη τις ταξινομήσεις που έδωσε ο ίδιος ο ποιητής στην πρώτη του συλλογή· ενω κάποιαν ελευθερία θα υιοθετήσουμε για τη δεύτερη, που την έχουμε μπροστά μας άταξινόμητη ακόμα από τον ποιητή. Γιατί αυτές οι ταξινομήσεις ανταποκρίνονται προς κάποιες βαθύτερες απαιτήσεις του δημιουργού και μας διευκολύνουν στην πιο καλή προσέγγιση μας με το έργο, αφού και οι ένότητες με βάση τη χρονολογία που δημιουργήθηκε ένα έργο ή ένότητα έχουν τη σημασία τους, όχι απλώς φιλολογική, αλλά δηλωτική μιας ανάγκης που επέβαλε στον ποιητή την τέτοια κατάταξη.

**

Η συλλογή «Έκλογή» είναι μια πρώτη αυστηρή έπιλογή από το διάσπαρτο σε περιοδικά ποιητικόν έργο, που ο συγγραφέας του θεώρησε σά δείγμα της φωνής του και φιλοδόξησε υπεύθυνα να κωδικοποιήση και να παραδώση στον αναγνώστη και στον κριτικό για αποτίμηση. Μέσα στην ψυχή του δούλεψε χρόνια το κομμάτι αυτό, διόρθωσε τον ένα ήχο, άλλαξε κάποιον έπιθετο ή ουσιαστικό γιατί με το νέο νόμιζε πως καλύτερα αποδιδότανε ο συναισθηματισμός του ή σφαιρικότερα τ' όραμά του, κι' έφτιαξε τελικά, με οδηγό τη δική του έσωτερική όραση, ένότητες. Άλλα και στη δεύτερη έπιλογή ή ίδια προεργασία έγινε και παρεδόθηκε το κείμενο στο περιοδικό «Πνευματική Κύπρος» για να το εμφάνιση από τις σελίδες του, ανεξάρτητα από την τελική κατάταξη που μπορεί να δώση ο ποιητής όταν το ύλικό καταταχθή και σελιδωθή σε μορφή βιβλίου και όχι προσαρτήματος. Προσωπικά διακρίνουμε δυο ένότητες στην τελευταίαν αυτήν έκλογή, πράγμα που το δηλώνει κι' ο τίτλος της. Έξάλλου τούτο φαίνεται και από τη μορφή ή μια ένότητα περιέχει τετράστιχα με σαφή στιχουργικήν όμοιότητα.

Η πρώτη ένότητα έχει τίτλο: «Έρώτων Λιτανείες». Η έρωτική μορφή ή το έρωτικό είδωλο συμβολίζονται στην ποίηση του Δρουσιώτη με δυο προσδιορισμούς: «χρυσά μαλλιά στα κροτάφια» (σωματικό γνώρισμα) και «νέο Άπρίλη» (ποιητική φράση που δηλώνει νεανικότητα, τó άνθος της ηλικίας). Το αντικείμενο αυτό του έρωτα βρίσκεται σε αντίθεση από την άποψη της ηλικίας με τον ποιητή, ο όποιος διανύει τó φθινόπωρό του, είναι στο γέρμα της νιότης του ή του κοσμοῦν τους κροτάφους τ' ασφοδείλια, που ανθίζουν πάνω στους τάφους, ή ακόμα κρατά μ' άχτίδα δυσμική της νιότης του της προδομένης ή ή φλόγα του έρωτισμού του θυμίζει περισσότερο τον έπιτάφιο θρήνο κλπ. Αυτή ή αντίδιαστολή με βάση, κατά τη γνώμη μου, όχι τη σωματική κατάσταση αλλά την ψυχική, είναι χαρακτηριστικό του νεορωμαντικού κόσμου, στον όποιον ή θύμιση κι' ή νοσταλγία και του χτεσινού ακόμα παρελθόντος δημιουργούν μια διάθεση πολύ μελαγχολική ως νάφυγε πια ή ζωή και να πλησίασε τά πρόθυρα του θανάτου. Γι' αυτό το λόγο χρησιμοποιείται απ'

τους ποιητές του κλίματος αυτού ή εικόνα του ήλιογέρματος ή του φθινοπώρου, που είναι στιγμές σωματικής και ψυχικής κατάπτωσης. Σύμβολα σ' αυτή την ένότητα, εκτός από τον Άπρίλη, που λογίζεται άκμή της νιότης, άπαντάς τó τριαντάφυλλο σά σύμβολο του έρωτα, της ήδονής και της νιότης, τον κύκνο σά σύμβολο της περηφάνειας και του όνειρου, την άμυγδαλιά σαν προάγγελο της άνοιξης (άηδόνι της άνοιξης) και άλλα κάπως δευτερεύοντα ή λιγώτερο έκφραστικά. Καθορισμό χώρου βρίσκεις μόνο στο ποίημα «Ένατένιση»: οι στήλες του Όλυμπίου Διός δηλώνονται σαν τόπος όπου ο ποιητής συνάντησε ένα αύγουστιάτικο δειλινό τó ξανθόμαλλο αντικείμενο του έρωτά του. Ο έρωτας όμως στην ποίηση της ένότητας είναι πολύ άποπνευματωμένος. Μόνο σε τρία σημεία ξεπερνά την περιοχή του όνειρου για να μιλήση για τον πόθο, για τó σώμα και για τά χείλη. Αυτή ή άποπνεύματωση των φυσικών όρμων και ή μεταφορά τους στον κόσμο του συμβόλου είναι πολύ χαρακτηριστική της νεορωμαντικής σχολής, στην όποια τó έλληνικό αισθητικό κίνημα του συμβολισμού άνήκει.

Στη δεύτερη ένότητα — «Καῦμοι των κύκνων» — ο ποιητής φεύγει από την άποκλειστική προσήλωσή του στο ώρισμένο, κι' ως μή τó προσδιορίζει σαφώς, αντικείμενο του έρωτά του. Τά ενδιαφέροντά του διακλαδίζονται σε διάφορες κατευθύνσεις με έπίκεντρο πάντοτε τó άτομό του. Δε λείπουν οι περιγραφές κι' οι έντυπώσεις ταξιδιῶν, στις όποιες αντικειμενοποιῶνται κατά κάποιον τρόπο τά προσωπικά του αισθήματα. Δε λείπουν μήτε κι' οι άναφορές σε μυθολογικά πρόσωπα, συγγενικά με τις προσωπικές του διαθέσεις, που τά χρησιμοποιεί σά σύμβολα για πια συγκεκριμένη έκφραση. Το μελαγχολικό τοπίο διαποτίζει τó καθετί (φθινόπωρο, μαρτυρικός έρωτας, θλιμένα δειλινά των άποχαιρετισμών, πλήξη κλπ. Άνάμεσα σ' αυτά βρίσκεις κι' ένα έλεγείο για τó Νίκο Καρθούνη, στο ίδιο βέβαια κλίμα, αλλά περιγραφικό της ψυχικής - πνευματικής ζωής και επιδράσεων του μύστη Καρθούνη πάνω στον ποιητή.

Την τρίτη ένότητα θα τη λέγαμε σπουδή έρημιας και θανάτου, που έκφράζεται στο ρωμαντικό ύφος του περασμένου αιώνα. Έξάλλου τρία ποιήματα της ένότητας αυτής είναι γραμένα στον τροχαϊκό δεκαεξασύλλαβο, που ήταν άγαπητός στίχος των καθαρουσιάνων ρωμαντικών. Ο τίτλος της ένότητας αυτής «Τοπία Θανάτου» και οι τίτλοι των ποιημάτων, που περιέχει, είναι κιόλας χαρακτηριστικοί και δηλωτικοί: Έγκατάλειψη, Πεισιμύσιμος, Πεισιθάνατο, Νεκροφιλία, Έφιάλτες, Έκμηδένιση και άλλα. Ο πόθος του θανάτου είναι έκδηλος, γιατί ή ζωή λύγισε από τó άλγος και τó δέος, τίποτε αυτή δεν έχει να δώση, ή πικρή γνώση της ματαιότητας γεννά τον σαρκασμό, γύρω τριγυρνούν φαντάσματα, οι έφιάλτες τυραννούν, μνήματα κι' άγκαλιές θανάτων συναντάς παντού, νεκρές καρδιές... κι' όλα αυτά τά πολύ σκοτεινά έκφράζονται με σπάνια μουσικότητα. Δε λείπει όμως κάποια έλπίδα που διατυπώνεται μ' έρωτηματικό τρόπο στο τελικό τετράστιχο ποίημα της ένότητας, τó «Πάρσιφαλ». Θάρθη ο λυτρωτής ίππότης;

Τό τοπίο αλλάζει στην τέταρτη ένότητα που έχει τίτλο «Άττικά Φέγγη». Μια φωτεινή νότα ξεπειτείται παντού. Με τó εισαγωγικό τετράστιχο, που έχει τίτλο «Πανθεισμός», ένα όργιο φωτός χύνεται γύρω και καλεί τη νιότη να ξεδιψάση μέσα σ' αυτό. Το φωτεινό στοιχείο δηλώνεται από τις λέξεις, από τις παρομοιώσεις, από τά σύμβολα και από τη γενική διάθεση, που διατρέχει τους μουσικώτατους στίχους: θεϊκή φεγγοβολή, όργιο φωτός, φλογοπερίχυτα χερουδικά πελάγη, χρυσοδρύση, γητέματα όρθρινά, ο ήλιος με φλογάτες άνεμώνες, δίνη των ρεμβασμών, έρώτων κυκλώνες, φαίδρα χαμόγελα θεϊκά, άσωτεμένα μύρα κλπ., κλπ. Βέβαια μια μικρή μελαγχολία υποδόσκει, αντίθετη προς τά γύρω φωτεινά χρώματα. Μα υπάρχει ή άνάταση κι' ή διάθεση για φυγή από την άναζήτηση του θανάτου. Τά ποιήματα της ένότητας αυτής, όπως τó δηλώνει και ο τίτλος, άναφέρονται στο φωτεινό χώρο της Άτ-

τικῆς (Ἀττική, Πάρνηθα, Ὑμητός, Σούνιο, κλπ.). Θὰ λέγαμε πὼς ἡ ἀττικολατρεία τοῦ ποιητῆ τοῦ ἔχει ἐμπνεύσει τὸ πιὸ λεπτό, φωτεινὸ καὶ γνήσια ἐλληνικὸ κομμάτι τοῦ ποιητικοῦ του λόγου.

Ἡ πέμπτη καὶ τελευταία ἐνότητα ἔχει τίτλο «Ἐντελθάϊς». Δὲ θρῖσκουμε δικαιολογία γιὰ τὸν τίτλο αὐτόν. Δὲ μᾶς τὴ δίνει τὸ περιεχόμενον τῶν ποιημάτων πού ἀποτελοῦν τὴν ἐνότητα. Μῆτε κι' ἡ διάθεση σχετίζεται μὲ τὸ ἀλπικὸ αὐτὸ ἄνθος. Ὑπάρχει ἓνα ποίημα μὲ τίτλο «Χειμερινὸ Τοπίο», ἀλλὰ τὸ τοπίο εἶναι ὀλοφάνερα μεσογειανό. Νὰ μάγεψτον ποιητὴν ὁ ἦχος τῆς λέξης καὶ τὴ χρησιμοποίησε γιὰ τὴν παράξενη μουσικότητά της; Γιατί ὄχι! Οἱ συμβολιστὲς μεθοῦν μὲ τοὺς ἀπαλοὺς ὑποτονικοὺς ἦχους. Ἡ ἐνότητα αὐτὴ χαρακτηρίζεται περισσότερο ἀπὸ τὴν ὑπερίσχυση τῆς εἰκόνας παρὰ ἀπὸ τὴν ὁμοιοκαταληξία. Τὰ ποιήματα τῆς ἐνότητας αὐτῆς εἶναι γραμμένα στὸν ἐλεύθερο, ἀνομοιοκατάληκτο στίχο, ἐκτὸς ἀπὸ δυὸ, πού διατηροῦν τὴν ἰσοσυλλαβία τῶν στίχων. Κανένα ἀπὸ αὐτὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δυὸ μὲ τὴν ἰσοσυλλαβία τῶν στίχων, δὲν παρουσιάζει τὴν ἐξωτερικὴ μουσικότητα, πού εἶχαν τὰ ποιήματα τῶν προηγούμενων ἐνοτήτων. Εἶναι φανερό πὼς ὁ ποιητὴς δοκίμαζε μὲ αὐτὰ νὰ πλησιάσῃ τοὺς νέους τρόπους γραφῆς. Ἡ ἰδιοσυγκρασία του ὅμως δὲν τὸν εὐκολώνει νὰ μιλήσῃ μὲ τὶς νέους ποιητικοὺς ἦχους.

Ἡ δευτέρα ἐκλογή του, πού δημοσιεύεται στὴν «Πνευματικὴ Κύπρο» σὲ πρώτη μορφή καὶ μὲ τίτλο «Τοπάζια καὶ Βηρύλλια», διαιρέθηκε ἀπὸ ἐμᾶς σὲ δυὸ ἐνότητες μὲ βάση τὴ στιχουργικὴ μορφή τῶν ποιημάτων. Καὶ νομίζουμε πὼς τὸ περιεχόμενον καὶ ἡ ποιητικὴ διάθεση καθόρισαν τὴν προτίμηση τοῦ ποιητῆ γιὰ τὴ μορφή, συνεπὼς μπορεῖ νὰ θεωρηθῆ κριτήρια σὲ μιὰ κατάταξη, πού ἔχει σκοπὸ νὰ βοηθήσῃ τὸν μελετητὴ στὸ ἔργο του. Στὴν πρώτη ἐνότητα κατατάσσουμε τὰ τετράστιχα ποιήματα καὶ στὴ δευτέρα τὰ πολύστιχα.

Τὰ τετράστιχα τῆς δευτέρας αὐτῆς ἐκλογῆς εἶναι μιὰ ἐπιγραμματικὴ ἀνακεφαλαίωση τῆς ποιητικῆς παραγωγῆς τοῦ Δρουσιώτη. Ὅλα τὰ παλιὰ θέματα σὲ μεγάλη συμπύκνωση ξαναγυρίζουν μ' ἓνα τόνο μᾶλλον ἥπιο, σὰ νᾶναι πιὰ τὸ καταστάλαγμα, καὶ συνεπὼς ἢ κάπως γαλήνια πιὰ ἀντίκρυσή τους, ἢ τελικὴ. Κεῖνο τὸ ἐλαφρὰ μελαγχολικὸ ὕφος τῶν περιφημιῶν «Στροφῶν» τοῦ Μορεᾶς ἀπηχεῖ σ' ἓνα δευτεροπλάνο μέσα σ' αὐτὸ τὸν τετράστιχο λυρικὸ λόγο τοῦ Δρουσιώτη. Ἐνα ποίημα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐνότητα δίνει καὶ τὸν τίτλο στὴ συλλογὴ, πράγμα πού δείχνει τὴν παραδοχὴ τοῦ ποιητῆ πὼς τοῦτο τὸ συμπυκνωμένο εἶδος τὸν ἐκφράζει πιστότερα σὰν ἐπιγραμματικὸς λόγος. Πολύτιμος λίθος βλέπει τὰ ποιήματά του αὐτὰ, πού τὰ φύλαγε σὲ διπλοκλειδωμένα συρτάρια καὶ τὰ ἐκθέτη τώρα γιὰ νὰ τὰ χαραοῦν οἱ ἔραστὲς τῆς ποίησης. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἄλλη ἐνότητα τῆς δευτέρας αὐτῆς ἐκλογῆς δὲν ξέφυγε ἀπὸ τὸ παλιὸ κλίμα τῆς ποιητικῆς γραφῆς τοῦ Δρουσιώτη. Τὰ παλιὰ θέματα ἐπανέρχονται βασανιστικά: ἡ χαμένη νιότη, τὸ ἔρμιο σπίτι, ἡ προσμονὴ τοῦ θανάτου, οἱ φευγάτες στιγμὲς ἀγαπημένων γνωριμιῶν... Ἡ ταξιδιωτικὴ ἐντύπωση παρουσιάζεται ὡς τὸ μόνον καινούργιο στοιχεῖο στὴ νέα αὐτὴν ἐκλογή, ἀλλὰ καὶ τούτη ἀντικαθιστᾷ τὴν πραγματικότητα τῆ σειρά «Ἀττικὰ Φέγγη» σὲ μιὰ κάπως διάφορη διάθεση. Προσωπικὰ βλέπουμε τὴ δευτέρα αὐτὴν ἐκλογή ἀπολύτως ἐνταγμένη στὴν πρώτη σὰν ἓνα ἐνιαῖο σύνολο καὶ ὡς μορφή καὶ ὡς θέματα καὶ ὡς αἰσθητικὸ κλίμα. Ἐξᾴλλου μερικὰ ποιήματα ἀνήκουν σ' ἐποχὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ὁ ποιητὴς ἔκαμε τὴν πρώτην ἐκλογή.

✱

Ἡ περιδιάβαση μέσα στὸν ποιητικὸ κῆπο κάποτε τελειώνει κι' ἄς ἔχεις στὸ μεταξὺ σχολιάσει πολλά, εἴτε μὲ τὴ μορφή τοῦ μονόλογου, εἴτε μὲ τὴ μορφή τοῦ διαλόγου. (Πόσες φορές ὁ μονόλογος δὲν εἶναι ἓνας πραγματικὸς διάλογος;). Ὅμως παραμένουν μὲς τὴν ψυχὴ τοῦ ἐπισκέπτη (εἴτε εἶναι ἀπλὸς θαυμαστής ἢ ἔραστής τῆς

ποίησης, εἴτε εἶναι μελετητὴς πού μαζεύει ὕλικὸ γιὰ νὰ τὸ κατεργαστῆ σὲ πρόσφορο καιρὸ στὸ ἐργαστήρι του) κάποιες γενικὲς ἐντυπώσεις. Αὐτὲς οἱ γενικὲς ἐντυπώσεις ἀφοροῦν τὴ μορφή καὶ τὴν θαυότερη οὐσία, ἀσφαλῶς καὶ τὰ δυὸ ἀξεχώριστα, γιὰ τὴν τέχνη δὲ μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ οὐσία ἢ ψυχὴ (ἀν θέλετε ἔτσι νὰ χαρακτηρίσουμε τὸ περιεχόμενον καὶ τὸ θέμα) χωρὶς τὴν ἐπένδυση (τὸ σχῆμα ἢ τὴ μορφή). Ἡ αὐστηρή, ἀλλ' ὄχι ψυχρὴ σὰν τῶν παραρρασιῶν μορφή τῶν ποιημάτων τοῦ Δρουσιώτη σὲ καταπλήσσει. Ἀδίαστα τρέχει ὁ μελωδικὸς στίχος, χωρὶς ὑποχώρησεις γιὰ τὴν ἔννοια, ὅπως καὶ ἀντίθετα, χωρὶς ὑποχώρηση ἢ παραχώρηση τῆς ἔννοιας γιὰ τὸν στίχο. Τὸ ἰαμβικὸ μέτρο κυριαρχεῖ σὲ ὅλη τὴ μακρόχρονη ποιητικὴ παραγωγὴ τοῦ ποιητῆ ἐκτὸς ἀπὸ δυὸ - τρία τροχαϊκά (πού εἶναι καὶ τὰ κατώτερα του ἀπὸ κάθε ἀποψη). Ἡ προτίμηση στὸν ἰαμβό, πού πλησιάζει τὴν καθημερινὴ μας ὁμιλία, δείχνει τὴν ἀγάπη καὶ τὴν προσήλωση τοῦ ποιητῆ πρὸς τὰ οἰκεία γιὰ τοὺς λεπταίσθητους ἀνθρώπους καθημερινὰ αἰσθήματα, αὐτὰ πού δὲν ἀνέρχονται κλίμακες, δὲν ἔχουν κορυφώσεις, ἀποφεύγουν τὶς κλιμακώσεις καὶ τὶς συγκρούσεις. Ὁ δεκαπεντασύλλαβος, ὁ ἐντεκασύλλαβος μὲ τοὺς ὁμόηχους ὀξύτονους δεκασύλλαβους καὶ πρό- παραξύτονους δωδεκασύλλαβους καὶ κάποτε μὲ τὸν ἑφτασύλλαβο σὲ δίστιχες, τρίστιχες, τετράστιχες καὶ πεντάστιχες στροφὲς προτιμῶνται ἀπὸ τὸν ποιητὴ. Λίγα εἶναι τὰ ποιήματα σ' ἐλεύθερο στίχο κι' αὐτὰ ἔχουν τοὺς ἴδιους πού ἀνάφερα στίχους. Σαφῆ στιχουργικὰ εἶδη ὁ Δρουσιώτης χρησιμοποιοῖ τὸ σονέττο (τέσσερα ὄλα-ὄλα μὰ εἶναι ἀπὸ τὰ καλύτερα τῆς νεοελληνικῆς συμβολικῆς σχολῆς) καὶ τὸ τετράστιχο (κι' ἄς μὴ θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς πὼς τοῦτο εἶναι ξεχωριστὸ στιχουργικὸ εἶδος, ὅπως π.χ. τὸ δίστιχο). Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴ μορφή, τὰ σύμβολα πού χρησιμοποιεῖ ὁ Δρουσιώτης εἶναι πάλιν πολὺ οἰκεία καὶ καθημερινὰ: οἱ ἐποχὲς τοῦ ἔτους μὲ τὸν γενικὰ παραδεκτὸ συμβολισμό τους καὶ τὸν συναισθηματικὸ φορτισμὸ τους, τὸ τριαντάφυλλο, οἱ κρίνοι, οἱ ἀσφοδελοὶ, καὶ ἄλλα, ἀκόμη κι' οἱ τοποθεσίες ἀπὸ τὸν ἀττικὸ χῶρο, πού γίνανε σαφῆ σύμβολα γιὰ τὸν νεοελληνα κι' ἔχουν πιὰ σαφῆ αἰσθητικὴ καὶ αἰσθηματικὴν ἱστορία, καὶ ἄλλα.

Ποῖα ὅμως στοιχεῖα τῆς ποίησης τοῦ Πυθαγόρα Δρουσιώτη κατασταλάζουν μὲς τὴν ψυχὴ σου καὶ ἀδίαστα στὰ χεῖλη σου ἔρχονται ὅταν θελήσῃς νὰ τὴν χαρακτηρίσῃς; Γιὰ μᾶς εἶναι τὰ ἑξῆς: ἡ περιπάθεια, ἡ ἀπογοήτευση, ἡ μελαγχολία ἐφηβικοῦ τύπου, ἡ τάση γιὰ φυγὴ, ἓνας λεπτὸς κοσμοπολιτισμὸς τῶν ἐστέτ, προπαντὸς πολλὴ ὠραιοπάθεια. Αὐτὰ τὰ στοιχεῖα μέσα στὰ πλαίσια περιορισμένου ἀριθμοῦ θεμάτων μὲ ἓνα σπάνιο μουσικὸ ἦχο, ἔστω καὶ τῶν ἐλασσόνων κλιμάκων, χαρακτηρίζουν τὴν πολὺ μετρημένη ποιητικὴ παραγωγὴ τοῦ Δρουσιώτη. Τὸ ξεκίνημά του στὸν ποιητικὸ χῶρο συνέπεσε μὲ κεῖνο τοῦ Ἀνθία καὶ τοῦ Παύλου Κριναίου. Δέχτηκε μαζὶ μὲ αὐτοὺς κοινὲς ἐπιδράσεις, ἀνήκανε κάποτε κι' οἱ τρεῖς στὶς ἴδιες ποιητικὲς συντροφίες. Ἀλλὰ οἱ ἄλλοι δυὸ προχωρήσανε σὲ ἄλλους δρόμους, ἐνῶ ὁ Δρουσιώτης ἔμεινε πιστὸς στὸ παλιὸ ἐκεῖνο μουσικὸ κλίμα. Παρόλη τὴ λίγη παραγωγὴ του — στὸ κάτω-κάτω κάλυψε τὴν ἔκταση γιὰ τὴν ὁποία νόμιζε πὼς προοριζόταν νὰ μιλήσῃ — ἡ ποίηση τοῦ Δρουσιώτη εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ καλὰ δείγματα τῆς νεοελληνικῆς συμβολικῆς σχολῆς στὴν Κύπρο.

ΤΟΠΑΖΙΑ ΚΑΙ ΒΗΡΥΛΛΙΑ

ΗΜΕΡΑ ΣΠΑΝΙΑ ΣΩΠΡΑΒΙΑ

Πότε η δάμνην δα' της Μάνης θύρα
μας εβλάστησεν ἄνθος, το' ἔργον αὐτῆς ἔστι
καὶ ἡ βλάστησις αὐτῆς ἔστι καὶ ἡ ἀνάστασις
αὐτῆς ἡ ἀνάστασις αὐτῆς ἔστι καὶ ἡ ἀνάστασις

ΣΤΕΡΝΟ ΒΙΑΛΩΝ

Γλυφὸν ἄρμα κερταῖο καὶ οὐδὲν ἄλλο
τὴν ἰσχυρὰ καὶ τὴν ἰσχυρὰ καὶ τὴν ἰσχυρὰ
καὶ ἡ ἰσχυρὰ καὶ ἡ ἰσχυρὰ καὶ ἡ ἰσχυρὰ
καὶ ἡ ἰσχυρὰ καὶ ἡ ἰσχυρὰ καὶ ἡ ἰσχυρὰ

ΜΙΑ ΣΠΑΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΙΑ

Τίποτε δὲν ἀπόμεινεν ἀπ' τὴν ἐβένινη ὀμορφιά
μονάχα δυὸ γαλάζιοι ἀνθοί, τὰ ἐκστατικά σου μάτια,
γιὰ νὰ θυμίζουν τοῦ Βὰν Γκόγκ μιά σπάνια ζωγραφιά
καὶ τῶν Ἀβεσσαράγων τὰ παλάτια.

ΣΤΕΡΝΟ ΦΙΛΙ

Γνώριμοι δρόμοι μακρυνοὶ ποὺ πιά δὲν σᾶς περνῶ
τὴ νιότη μου στὰ ρεῖθρα σας σποδὸ τὴν ἔχω ἀφήσει
κι ὡς δῶρον ἀκριβότατο προσμένουμε στερνὸ
τοῦ θάνατου τ' ὀλόγλυκο φιλὶ νὰ μᾶς κοιμίσει.

ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗ

Θερμό τὸ μύρο ἀπ' τὸ κορμὶ μεθυστικὴ εὐωδία —
— μιᾶς ἑξαλλῆς γλυκειᾶς στιγμῆς ὁ ἀπολογισμὸς —
κι οὔτε θὰ μπόρεια νὰ σκεφτεῖ ποτέ του ὁ λογισμὸς
τέτοια, στὴ βαρυχειμωνιά, μιᾶς Ἐνοιξῆς εὐδία.

ΜΙΚΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Φυσοῦν τὴ νύχτα ἀσίγαστα τῆς ἔρημιᾶς οἱ ἀνέμοι
κι ὡς ἄγνωρο πουλὶ ἡ καρδιά μου ἀναρριγεῖ καὶ τρέμει.
Ποιὰ τάχα νὰ τίς κραίνουνε μηνύματα δωκάτου
χαρὲς ποὺ σβῆσαν γιὰ στερνὲς ἀπαντοχὲς θανάτου;

ΤΑ ΜΑΤΙΑ

Τὰ μάτια τὰ ὠραιότερα γιομᾶτα πάθος μοῦ μιλοῦν,
«Μάργελη Ἀπάμη» ἡ νιότη μου θυζαίνει τὴν ἐλπίδα,
πριχοῦ θαρεῖοι ἀνελέητοι χειμῶνες θὰ καλοῦν
τὴν τελευταία τῆς ζήσης μου νὰ φτάσει καταιγίδα.

ΜΕΤΟΥΣΙΩΣΗ

Ἐφυγες κι' ἡ ὀδύνη σου μοῦ κατακλύζει τὴν καρδιά
ποὺ ἐλάτρεψε τὴν ὀμορφιά, τὸ φῶς καὶ τὰ λουλούδια·
τώρα λυγμοὶ καὶ δάκρυα ποὺ γίνονται τραγούδια
κι' ἀνοίγουν ρόδα τοῦ Ἰσπαχάν, στὴν ἀναστρη βραδυά.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Τῆς Κύπρος ἀγριολούλουδα κι' ἄνθη «μὴ μὲ λησμόνει»
ἀπ' τὴ λεπτὴ σας θελκτικὴ κρατεῖστε μου εὐωδιά·
θάλαμο γιὰ τὴν ἄρρώστη κι' ἀνήσυχη καρδιά,
τώρα ποὺ σκλάβα τὴν κρατᾶ τοῦ Κολωνοῦ τ' ἀηδόνι.

ΑΚΡΟΠΟΛΗ

Ἀκρόπολη τοῦ ὄνειρου ἐσὺ τὸ φέγγος κι' ὁ θωμὸς
μιᾶς θείας ἔκστασης, ρυθμὲ καὶ θάμα.
Τῆς ὑπαρξῆς μου ἐστάθηκες τὸ τάμα,
τῶν παιδικῶν μου στοχασμῶν ἀσίγαστος καημὸς.

ΤΟ ΓΗΤΕΜΕΝΟ ΦΙΔΙ

Τίποτε πιά δὲν λαχταρῶ καὶ μήτε καρτερῶ
μιᾶς μαύρης κόλασης κρατῶ τὸ γητεμένο φίδι,
πότε καθὼς παιδιάστικο στὰ χέρια μου παιγνίδι,
πότε σὰν τὸν πολῦτιμο τῶν Ἰνκας θησαυρό.

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΜΑΓΕΡΛΙΓΚ

Τοῦ Μάγερλιγκ ἀγροίκησα τὸ δρᾶμα πέρα ὡς πέρα
μὲ τῆς ψυχῆς τ' ἀλάθητα καὶ τὰ καθάρια μάτια,
κι' ἂν τοῦ Ροδόλφου τὴν καρδιά σκορπίσανε κομμάτια,
πιότερο ἐσένα συμπονῶ τρανὴ Μαρία Βετσέρα.

ΤΙΠΟΤΕ

Τίποτε δέν ἀπόμεινε στή ρημαγμένη μας ζωή,
τίποτε δέν ἀπόμεινε... μονάχα οί λυχνοστάτες,
νά μᾶς θυμίζουν φωτεινές παληές χαμένες στρατές,
πού κάποτε διαθαίναμε μ' ἀλαλαγμούς καί μέ βοή.

ΜΕΘΥΣΙ

Μεθῶ ἀπ' τή φρίκη τῶν ὥρων χρόνια καί χρόνια τώρα
μὰ ὥστόσο ἡ γέριχη καρδιά χτυπάει καί πονεῖ...
Ποιά δύναμη νά τήν κρατᾶ γιά νά τήν τυραννεῖ,
ἐνῶ στραγγίζει ἀχόρταγα φαρμακωμένο ἰχώρα...

ΖΟΥΜΕ

Ζοῦμε τῆς μέρας τόν καημό, τῆς νύχτας τίς φοβέρες,
βρυκόλακες τὰ ὄνειρατα, σέ φέρετρα ἀδειανά
κι' ἄν φανερά ἀνεμίζουμε τοῦ ἡρωϊσμοῦ παντιέρες,
κάτω ἀπό μαῦρα δίκρανα περνᾶμε Καυδιανά...

ΜΟΝΟΙ

Μόνοι τὸ δρόμο ὀδεύουμε — πίσω ξανά δέ θάρτεις.
Οἱ στίχοι, πληγωμένων Θεῶν, οἱ Στύγιες πιά κραυγές
καί ν' αὐλακώνουνε, καφτὰ τὰ δάκρυα τῆς Ἀστάρτης,
τὰ μάγουλα, πού ἐχάδευαν τοῦ Ἀπριλομάη Αὐγές.

IN MEMORIAM

(Μνήμη Παύλου Βαλδασερίδη)

Ἔφυγες κι' ἡ ὀδύνη σου μᾶς κατακλύζει τὴν καρδιά
πρῶτε, μέ λούλουδα ἄττικά στὸ μέτωπο στεφάνι,
ὅμως τὸ θεῖο τραγούδι σου μιὰ ἀπόκοσμη εὐωδιά
κι' ἡ σκέψη σου, στὰ σκότη μας τὸ μέγα πυροφάνι.

ΔΑΚΡΥΑ

Δάκρυα μόνο ἀπόμειναν στήν μυροδόχο τῆς ψυχῆς,
δάκρυα γιά πράματα παλιά κι' ἀπὸ καιρὸ χαμένα.
Γιά θλιθερὰ φαντάσματα μιᾶς ἄλλης ἐποχῆς
πού ὅσο τὰ διώχνω πιὸ πολὺ κ' ἀκολουθᾶνε ἔμένα.

ΚΟΚΚΙΝΑ ΓΙΑΣΕΜΙΑ

Κόκκινα γιασεμιά, τῶν παιδικῶν μου χρόνων ἀναμνήσεις.
Κόκκινα γιασεμιά, τῶν παιδικῶν μου χρόνων οἱ χαρές
τώρα πληγές ὀλάνοικτες πού ἀχνοσταλάζουν τὸ αἷμα,
τώρα στεφάνι ἀκάνθινο γιά τὸν Ἐσταυρωμένο...

ΟΜΟΙΩΜΑ ΠΡΩΤΕΪΚΟ

Σέ πολιτείες καί σέ βουνῶν ἀπάτητες κορφές
καί στὰ βιβλία τῶν Μυστικῶν, τὴ γνώση ἔχω ζητήσει...
Ἄλλως αὐτὸ πού θάρρεψα πῶς εἶχα κατακτήσει,
ὁμοίωμα Πρωτεῖκό πού ἀλλάζει ὄλο μορφές...

ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΚΑΙ ΘΥΜΗΣΕΣ

Ἄνησυχίες καὶ θύμησες μοῦ ταλανίζουν τὴν ψυχὴ,
ὅμως στὴν ὄψη μου στυγνὴ μιὰ ἀπάθεια ἐρημίτη
κι ἂν τὸ τραγούδι ἀλλόκοτη κι' ἀπόκοσμη ἰαχὴ
τὸ φῶς μὲ λούζει μουσικοῦ συντρόφου Ἄποσπερίτη.

ΤΟ ΔΙΣΚΟΠΟΤΗΡΟ

Ἄδειο τὸ δισκοπότηρο τῆς ματωμένης μου καρδιάς
καὶ τὸ τραγούδι ἀνώφελη ποῦ ἐστέρεψε ὕδρορρόη
κι ὅ,τι λατρέψαμε ἐκλεχτὸ στὰ μάκρη ἀτέρμονης βραδιάς
νὰ τὸ ριπίζει ὁ ἄνεμος, νὰ τὸ χαϊδεύει ἢ χλόη.

ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Τῆς μάνας θύμιση ἀκριθὴ — Εἰκόνισμα καὶ φυλαχτὸ
στὰ θάθη τῆς ψυχῆς μου —
Ξυπῶ, μὲ τὸν Αὐγερινὸ σφιχτὰ δεμένη σὲ κρατῶ,
κοιμᾶμαι κι εἶσαι τ' ὄνειρο τῆς γλυκαπαντοχῆς μου.

ΜΟΝΟΤΟΝΙΑ

Μὲς τὸ σαλόνι κάθομαι — τοπίο ρημαγμένο.
Τὸ θάζο ἀπέναντι στεγνὸ καιροὺς λησμονημένο.
Σταμάτησε καὶ τὸ ἐκκρεμὲς στὸν τοῖχο ἀποσταμένο
καὶ γὰρ τὸν Μέγαν Ἄρχοντα γιὰ νᾶρτει περιμένο.

ΦΛΩΡΕΝΤΙΑ

Τὰ μυστικά σου οἱ Μέδικοι κρατᾶνε πάνω ἀπ' ὄλα.
Μὰ ἐγὼ μιὰ νύχτα ἀγέλαστη θουβὴ καὶ σκοτεινὴ
ἀγροίκησα νὰ μὲ καλεῖ σπαρακτικὰ ἡ φωνὴ
Τοῦ τραγικοῦ προφήτη σου τ' ὠχροῦ Σαβοναρόλα.

ΚΕΡΥΝΕΙΑ

Δαντέλλες τ' ἀφροστέφανο τοῦ πέλαου πανηγύρι
κεντᾶ στὰ θράχια κι ὄλο ἀνθούς μαδᾶ στὴν ἀμμουδιά
κι' ἡ τρυφερὴ σοὶ ἀνάμνηση γλυστράει ἀπ' τὴν καρδιά
ξεניתεμένη μέλισσα ποῦ ἀναζητᾶει τὴ γύρι.

ΚΑΠΡΙ — ΑΝΑΚΑΠΡΙ

Στὸ Κάπρι νᾶμουνα ξανά στὰ εἰκοσιδύο μου χρόνια
τῆς ὁμορφιάς τῆ θεία χαρὰ νὰ μπόρεια νὰ γευτῶ
κι' ὅταν θαθεῖά μου θουθαθοῦν τοῦ λυρισμοῦ τ' ἀηδόνια
τοῦ **Axel Mounde** τὴ ζωὴ γλυκὰ νὰ ὄνειρευτῶ.

ΣΤΕΦΑΝΙ

Στεφάνωνα τὰ μαῦρα σου μαλλιά μὲ τὰ φιλιὰ μου.
Κι' ἦσουν μπροστά μου ὡς ὄραμα χερουθικό, μιὰ εἰκόνα,
ἀθέατου κι ὠραίου ναοῦ μιὰ Ἰωνικὴ κολώνα.
Τώρα σποδὸ μιᾶς θύμισης ἀνασκαλεύω, ἄλλοιὰ μου.

ΘΑΛΑΣΣΑ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ

Δίσκο άσημένιο ή θάλασσα να λάμπει του Σαρωνικού.
Άπάνω ως κρίνο έραλδικό από φίλντισι φεγγάρι.
Κι ανάμεσα στα έρείπια τ' αρχαίου ναού του έρημικού
δέομαι μιās πασίχαρης θρησκείας άπομεινάρι.

ΔΗΛΟΣ

Μοιραίο νησί λίκνο ιερό του Άπολλωνίου φωτός,
χαμόγελο μιās Άνοιξης φωτοπεριχυμένης.
Βηρύλλι ή θάλασσα γλαυκό τοπάζι ό ούρανός
γαλάζια θρόγια της γλυκειάς που σέ ύφανε είμαρμένης.

ΜΟΙΑΖΟΥΜΕ

Μέ τη μαρμαρωμένη μας λαλιά
και τὰ πλατειά φτερά τὰ μαδημένα
μοιάζουμε τὰ περήφανα πουλιά
που μείνανε καιρούς φυλακισμένα.

Κι' ως μέσα μου να έκόπη μιὰ χορδή
τίποτε δέ μπορεί να με άναστήσει.
Ούτε κι' ή μυστικότετη σπονδή
των λυγμικων δακρύων που έχω χύσει.

Κι' όλη διαβαίνει ή ζήση μου καθώς,
έπιθανάτιος ρόγχος που με πνίγει,
σαν ένας που με τυραννάει έχθρός,
σαν φίδι που τη σάρκα μου τυλίγει.

Μέ τη νεκρή στα στήθη μας καρδιά
και τη σκιά του όνειρου του φευγάτου
μοιάζουμε τὰ παράλυτα παιδιά
που ζούν με την έλπίδα του θανάτου.

ΠΟΣΗ ΜΑΤΑΙΟΤΗ

Άπ' της ψυχής τη γλάστρα
τὰ ματωμένα λουλούδια των στεναγμών μας
γίνηκαν τραγούδια. . .

Άπ' της ψυχής τη γλάστρα
τό κίτρινο τριαντάφυλλο
άγκύλωσε τό χέρι που τόσο τό είχε λαχταρήσει. . .

Άπ' της ψυχής τη γλάστρα τίποτε πιά δέν μένει
μήτε τό άρωμα,
μήτε του ποιητή ή θύμηση. . .

Θεέ μου πόση ματαιότη. . .

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ

Νοσταλγῶ κάποια ἀκρογιαλῖα
ποῦ χαϊδεύουν τὰ μαϊστράλια,

μ' ἀμμουδιές στρωμένες φύκια
καὶ σμαράγδινα χαλίκια

καὶ κορμιὰ σφιχτοδεμένα
χάλκινα ὄμοια καμωμένα

καὶ λογιῶ - λογιῶ πετράδια
μάτια ποῦ σταλάζουν χάρδια

χείλη - ρόδα πυρωμένα
ἀπ' τὴ φλόγα τους θαμένα.

Νοσταλγῶ κάποια ἀκρογιαλῖα
ὄλο φῶς κι' ὄλο κοράλια,

ποῦ τὴν ἀχαρὴ μου νιότη
ἐκρατήσανε δεσμώτη.

ΕΙΠΕΣ

«Ἄς γίνεῖ ἀπόψε ἡ νύχτα ἐκείνη»,
εἶπες μὲ μιὰ δειλὴ φωνή,
«ἄς ἔρθεῖ ἀπόψε ἡ νύχτα ἐκείνη»,
κι' ἦταν τὰ χέρια σου ἄσπροι κρίνοι
σὰν ἄσπροι κρίνοι φωτεινοί.

Καὶ τρέμαν τὰ πυρά σου χεῖλη
τοῦ μυστικοῦ σου πόθου ἀνθοί,
καὶ τρέμαν τὰ πυρά σου χεῖλη,
σὰν ρόδο θυσινὶ τοῦ Ἀπρίλη
κι' ἦσουν σὰν ἀνιγμὰ θαθύ.

Κι' ἡ ραγισμένη πιά καρδιά μου
στὰ στήθη μέσα τὰ θαρειὰ
καθὼς παρθένα σ' ὦρα γάμου
ντύθηκε τὰ νεκρά ὄνειρά μου
στὴ γαλαζόφωτη θραυδιά.

Μὰ κι' ἂν ἡ νύχτα ἐκείνη ἐχάθη
κι' ἐμεῖς δὲν ζοῦμε πιά μαζί,
μέσα στῶν στίχων μου τὰ θάθη
— τί κι' ἂν ἡ νύχτα κείνη ἐχάθη; —
κάτι ἀπ' τ' ὄνειρό μας ζεῖ.

ΟΙ ΜΕΡΕΣ

Οἱ μέρες νὰ κυλοῦν θλιμμένες δίχως
μὲ λίγη τρυφερότη καὶ στοργή·
κι' ἡ κάθε μας στιγμὴ νὰ μοιάζει στίχος
ποῦ ἀνοίγει στὴ ψυχὴ μιὰ νέα πληγή.

Ἄμεριμοι οἱ ἀνθρώποι νὰ πατᾶνε
πάνω ἀπ' τὴ ματωμένη μας καρδιά
κι' οἱ πόθοι σιωπηλοὶ νὰ ξεψυχᾶνε
πουλιὰ ποῦ δὲν γνωρίσαν λεφτεριά.

Καὶ νὰ κυλᾶν οἱ μέρες καὶ νὰ λυώνεις
πότε σ' ἐνὸς θανάτου προσμονή
καὶ πότε θλιθερὰ νὰ στεφανώνεις
τὴ μοῖρα μὲ στυγνὴν ὑπομονή.

ΧΛΩΜΟ ΠΑΙΔΙ

Χλωμὸ παιδί ἀτημέλητο ποῦ σέ εἶδα κάποιο ἀπόγιομα
σ' ἀρχαίου ναοῦ μιὰ Ἴωνικὴ κολώνα ἀκουμπημένο
μὲ μιᾶς θλιμμένης ἔκφρασης τὸ φῶς μέσα στὰ μάτια σου
ποῖο νάτανε τὸ μυστικὸ ποῦ σέ εἶχε σκλαβωμένο;

Νᾶταν γιὰ μιὰ μαρτυρικὴν ἀγάπη ποῦ ἔλυωνε ἡ καρδιά
— σάρκινη σὲ παράξενες τελετουργίες λαμπάδα —
ἢ μήπως ἡ Μαγιάτικη ρέμβη τοῦ δειλινοῦ ἢ θαριά,
σοῦδινε τόση ἀπόγνωση καὶ τόσην ὁμορφάδα;

Κι' ἴσως στῶν ἀναμνήσεων ποῦ σέ κυκλώναν τὸν χορὸ
κάτι κρυφοστοχάστηκες ποῦ σέ εἶχε προδομένο
καὶ τώρα ἰκέτης κόμιζες στὸ ρημαγμένο τὸ ἱερό
γιὰ μυστικὸ ἀφιέρωμα θουβὸ λυγμὸ πνιγμένο.

Μὰ ἐγὼ περάτης κι' ἀγνωστος γιατί τόσο ἐλαχτάρησα
νὰ μάθω αὐτὸ τὸ μυστικὸ ποῦ σέ εἶχε σκλαβωμένο
χλωμὸ παιδί ἀτημέλητο ποῦ σέ εἶδα κάποιο ἀπόγιομα
σ' ἀρχαίου ναοῦ μιὰ Ἴωνικὴ κολώνα ἀκουμπημένο;

ΣΤΕΡΝΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Στὸ σπίτι μου πὸν νιώθω ξένο
κλαίει μιὰ γνώριμη φωνή
πὸν μυστικὰ μὲ τυραννεῖ
κάθε φορὰ πὸν μπαίνω - βγαίνω...

Ξεθωριασμένα καὶ παλιά,
φωτογραφίες πανωραῖες,
κουρτίνες, ἔπιπλα, χαλιά
κι' ὅλες οἱ ὄρες του μοιραῖες...

Γέρικα δέντρα καὶ κυρτὰ
γιομίζου φύλλα τίς ἀλλέες
καὶ μόνο εἰκόνες φευγαλέες
ἢ μνήμη τώρα συναρτᾶ...

Κι' ὡς φάντασμα ὄλο τριγυρίζω
χωρὶς νὰ ξέρω τὸ γιατί
κι' αὐτὴ ἢ ἐλπίδα περιττὴ
ἀνώφελο καὶ νὰ δακρύζω...

Στὸ σπίτι μου πὸν νιώθω ξένο
κούφιο τὸ βῆμα μου ἀνηχητὴ
καὶ γιὰ στερνὴ μου προσευχὴ
Θεὲ μου γιατί νὰ μὴ πεθαίνω;

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΩΡΩΝ

Οἱ μέρες μας γεμάτες δισταγμὸ
γιομάτες τραγικὴν ἀλλοφροσύνη,
χωρὶς μῆτε μιὰ στάλα ἀναπαμὸ
τὸ πένθιμο τοπίο ν' ἀπαλύνει.

Πουλιά κι' οἱ ἀπαυδημένοι στοχασμοὶ
χτυπᾶνε τὰ φτερὰ τὰ αἱματωμένα
πὸν ἀπὸ στιγμὴ θαρρεῖς σ' ἄλλη στιγμὴ
θὰ σωριαστοῦν μπροστὰ μας πεθαμένα.

Καὶ μεῖς περιπλανώμενοι νεκροὶ
κάποιων κρυφῶν ἀλλόκοτων θανάτων,
σέρνουμε συντροφιά μας φοβερὴ
τοὺς ἦχους τῶν χαμένων μας βημάτων.

ΤΟ ΜΕΓΑ ΔΡΑΜΑ

Τὸ μέγα δράμα μου πὸν ζῶ
κανεὶς ποτὲ δὲ θὰ τὸ μάθη;
μὲς στῆς ψυχῆς τ' ἀραχλα θάθη
τὸν λόγο κλείνω τὸν πεζό.

Τὸν λόγο π' οὔτε κἂν εἰπώθη
κι' οὔτε νὰ γράφτηκε μορεῖ;
κι' ἢ μαύρη σκέψη μου ἀπορεῖ
κι' ἢ φαντασία δὲν τὸ νοιώθει.

Κι' ὅπως στὸ πέλαο τὸ θαθὸ
καταποντίζεται τὸ πλοῖο,
κι' ἀπὸ τὸ μυστικὸ βιβλίο
ὁ φθόγγος τώρα ἔχει χαθεῖ...

Τὸ μέγα δράμα μου πὸν ζῶ
κανεὶς ποτὲ δὲ θὰ μαντέψη
τὴν πληγωμένη μου τὴ σκέψη
μάταια κι' ἂν ἀπομυζῶ...

ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΟΥ ΔΑΚΡΥΑ

Τὰ τελευταῖα μου δάκρυα πὸν χύθηκαν προχτές,
στῆς πληγωμένης μου ψυχῆς τὰ ἐρεβικὰ τὰ θάθη
δὲ θὰ τὸ μάθης σὺ ποτέ; δὲ θὰ τὸ νοιώσης σὺ ποτέ;
ποιὰν θεῖαν ἀγάπην ἔπνιξαν καὶ πόσα ὠραῖα πάθη.

Καὶ οὔτε ποτὲ θὰ φαντασθεῖς τὴν ἀσημόφωτη θραδιά
ὅταν ἐπρωτοχάϊδεψα τὰ καστανά μαλλιά σου
ποιοῦ κύκνου εἶχες περήφανου κι' ὠραίου τὴν καρδιά
σὺν ἄθυρμα στὰ χέρια σου, παιγνίδι στὴν ποδιά σου.

Νᾶξερεις, ἀγαπήθηκες μὲ τὴν ἀγάπη τὴν τρανὴ
πὸν ἀρχαῖοι θεοὶ καὶ ποιητὲς μοροῦνε νὰ χαρίθουν,
μὰ ἐσὺ μοιραῖα κι' ἀστόχαστα μιὰ νύχτα σκοτεινὴ,
τοὺς κρύους βοριάδες ἄφηκες νὰ τήνε σθῆσουν.

Τὰ τελευταῖα μου δάκρυα πὸν χύθηκαν προχτές
κρουνοὶ μὲς στὴ καρδιά μου,
δὲ θὰ τὸ μάθης σὺ ποτέ; δὲ θὰ τὸ νοιώσης σὺ ποτέ;
ἦταν σπονδὴ γιὰ τὸ νεκρὸ μαρτυρικὸ ἔρωτά μου.

ΥΣΤΕΡΟΦΗΜΙΑ

Ἡ ἀναπάντεχη μοῖρα τῆς ἀθανασίας
ἐτοιμάζει τὸν λευκὸ μας χαμό.
Ἡ ἀναπάντεχη μοῖρα ποὺ μᾶς προφταίνει
καὶ π' οὔτε κανεὶς νὰ τῆς ἀντισταθεῖ μπορεῖ.

Φωνὲς ἀγαπημένων ἴσκιων ἀγκαλιᾶστε μας
ψιθυρισμοὶ τῆς σιγῆς ἀκοῦστε
τοὺς χτύπους τῆς καρδιάς ποὺ πάει νὰ ραγίση.

Οἱ ματωμένες τριανταφυλλιές
μάταια κοιτᾶνε περήφανες τὸν ἥλιο
δείχνοντας τὴν ἀνοικτὴ τους πληγὴ.

Ἄναπάντεχη μοῖρα τῆς Ἀθανασίας.
Τώρα πιά δὲν μᾶς σώζει μήτε ὁ Θάνατος.

ΝΟΣΤΟΣ

Στὸ Σπίτι μας ποὺ ὁ πόνος τώρα ἐρήμαξε
κι' ἄγριος βορεινὸς κτύπησε ἀγέρας
σὰ φάντασμα παλιὸ πλανᾶται ἢ σκέψη μου
ὅταν σκορπάει τὸ γκρίζο φῶς τῆς μέρας.

Κι' ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κίτρινα ἐκατόμφυλλα
κι' ἀπὸ τὸ εὐωδιασμένο μπουγαρίνι
περνῶ σὰ μιὰ σκιά θουθὴ κι' ἀνάλαφρη
μὰ ὠχρὴ καὶ λυγισμένη ἀπ' τὴν ὀδύνη.

Καὶ στὸ παλιὸ πεζούλι τὸ κισσόπλεχτο
ποὺ τὰ λευκὰ ὀλολύζαν περιστέρια
στέκομαι μιὰ στιγμὴ κι' ἀναστοχάζομαι
νοσταλγικά, χαμένα, καλοκαίρια...

Κι' ὕστερα ἀργοδιαβαίνω στὰ δωμάτια
ποὺ τώρα εἶναι κλειστὰ καὶ ρημαγμένα·
τὰ πάντα εἶναι τριγύρω καθὼς τ' ἄφηκα
ἀπὸ καιρὸ μισεύοντας στὰ ξένα.

Καὶ ξεγλιστροῦ σκιά θουθὴ κι' ἀνάλαφρη
μὰ ὠχρὴ καὶ λυγισμένη ἀπ' τὴν ὀδύνη
ἀνάμεσα ἀπ' τὰ κίτρινα τριαντάφυλλα
κι' ἀπὸ τὸ εὐωδιασμένο μπουγαρίνι.

ΣΟΥΝΙΟ

Τὶς Πυραμίδες τὶς στυγνὲς καὶ τὶς ὀλόρθες φοινικιές,
θεντάγιες ποὺ ἀνοιξαν χρυσὲς μὲς στὴ φωτοπλημμύρα,
φέρνω στὸ νοῦ μου ἀθέλητα σ' ὄρες βαθειές κι' ἐκστατικές
σὰν τῆς Αἰωνιότητος μ' ἀχνοπλανᾶ ἢ πορφύρα...

Καὶ σκοτεινῶν κυπαρισσιῶν τὶς σιλουέτες τὶς ρεμβές
πλάϊ σὲ ναῶν Βυζαντινῶν τὴ μακαρία γαλήνη,
στοχάζομαι κάθε φορὰ ποὺ κάποιες πίκρες μου βουθὲς
μὲ κάνουνε ν' ἀποζητῶ θανάτου λησμοσύνη...

Μὰ ἢ θύμησή σου ποιά χαρὰ λυτρωτικὴ μὲς στὴν καρδιά,
τοῦ Ποσειδῶνα ἀρχαῖε ναέ, στὸ ἀπλό σου μεγαλεῖο,
καθὼς σ' ἐξιδανίκευσε μιὰ φεγγαρόλουστη βραδιά
στὰ μάτια, μέσα ἀπὸ ἓνα ἀργὸ ξεκινημένο πλοῖο...

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Τὰ χρόνια ἐκύλησαν, ψυχὴ, μὰ τί πικρία ποὺ μένει.
Ἡ ἀνάμνηση μιὰ ὀλάνοικτη πληγὴ...
Ἐνα πρὸς ἓνα, ἀλλοίμονο, σὲ ἀφήκαν προδομένη
ὁ Ἔρωτας, ἢ Φιλία κι' ἢ Στοργή...

Τὸ μέτωπό μας γέρνει πιά πυρὸ, στεφανωμένο
τὰ ρόδα ποὺ ἐπορφύρωσε μιὰ δύση ἐκστατικὴ
καὶ τῶν ματιῶν μας τὸ γλαυκὸ τὸ φῶς τὸ ἰλαρωμένο
σὰν δυὸ λαμπάδων νεκρικῶν ἀνταύγεια τραγικὴ.

Κι' ὡ πόσο ἐγίνηκε θαρῶς τοῦ Γολγοθᾶ ὁ Σταυρὸς
στὸ δρόμο ποὺ ἀνεβαίνουμε, στὸ δρόμο τὸν Μοιραῖο.
Τριγύρω ἢ χλεύη κι' ὁ πικρὸς τοῦ πλήθους διασυρμός,
χωρὶς νὰ βλέπω πουθενὰ τὸν Κυρηναῖο...

Μὰ κι' ἂν τὰ χρόνια κύλησαν κι' ἄλλο σὲ μᾶς δὲ μένει
παρὰ τῶν ἀναμνήσεων ἢ ὀλάνοικτη πληγὴ,
μὲς στὴν ἀγκάλη τῆς ἐριμῆς κρυφὴ μαρμαρυγὴ
τὰ θήματά μας ὀδηγεῖ Θεόσταλη Εἰμαρμένη.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Θέ μου, εἶν' ὁ δρόμος μακρυνὸς κι' ἐγὼ εἶμαι κευρασμένος.
Νοιώθω νὰ γίνεται θαρὺς τῆς νειότης μου ὁ σταυρὸς.
λείπουνε πιά ἡ ἀπαντοχὴ κι' ἡ ἐλπίδα καὶ τὸ σθένος
καὶ μόνο ἐντὸς μου ἀνθεῖ γοερὰ ὁ τελευταῖος λυγμὸς.

Θέ μου, τόση ἐγκατάλειψη γιὰ μέ, ποῦ εἶναι ἡ στοργή σου;
Ἐστέρεψαν τῆς χάρης σου οἱ κρουνοί;
Χαοτικὰ ἐκυκλώσανε σκοτάδια μιᾶς ἀθύσου
τῆ βρυκολακισμένη μου ψυχὴ τῆ σκοτεινῆ.

Θέ μου, τώρα ποῦ ὁ πόνος μου, σὰν ἄγρια καταιγίδα,
μαδὰ μιᾶς μυστικότερης μου ἀγάπης τὸν ἀνθό,
εὐδόκησε τὴν νύχτα αὐτὴ μοιραῖα νὰ λυτρωθῶ
ντυμένος τὴν πραϋντικὴ τοῦ θάνατου ἀλουργίδα.

ΜΙΚΡΟ ΕΛΕΓΕΙΟ

Δὲν περπατάω, σέρνομαι στὶς γειτονιές σου Ἀθήνα,
μὲ τὴ θαθεῖά μου μυστικὴ, ἀνεπούλωτη πληγὴ...
Ἐδῶ θαμμένο τὸ ἴνδαλμα, τῆς προσδοκίας τὰ κρίνα,
κ' ἐντὸς μου ἡ στερεμένη πιά τῆς Κασταλίας πηγῆ.

Λευκὴ μιὰ λήκυθο ἀττική, κάθε γωνιὰ τοῦ δρόμου,
κρατᾷ τῆς πεθαμένης μου τῆς νιότης τὴ σποδὸ
αἷμα σταλάζει ἡ θύμηση κ' ἐγὼ μὲ μάτια τρόμου,
νὰ βλέπω κείνο τὸ φρικτό, ποῦλεα νὰ μὴν τὸ ἰδῶ.

Μὰ ὥστόσο τ' ἅγιο χῶμα σου τὸ νιώθω νὰ καλεῖ,
μὲ γητευμένου αὐλοῦ φωνή, τὰ μάταια βήματά μου·
σὲ μιὰ ἀνελέητη ἀγκαλιά, συγγνή, χωρὶς φιλί,
ποῦ κλείνει, τὰ νεανικὰ χαμένα ὀνειρατά μου.

ΑΓΑΠΗΣΑ

Ἀγάπησα τὴν μαύρη μου Εἴμαρμένη,
καὶ τὸν αἱματωμένο μου σταυρό.
Καμιὰ χαρὰ ἢ καρδιά δὲν περιμένει
τίποτε πιά κι' ἐγὼ δὲ λαχταρῶ.

Γιὰ μᾶς ἡ εὐτυχία εἶναι μιὰ ξένη.
Νὰ ζήσω τὴ χαρὰ πιά ἀνημπορῶ.
Ἀγάπησα τὴν μαύρη μου Εἴμαρμένη
Καὶ τὸν κρυφὸ λυγμὸ μου τὸν γοερό.

Καὶ τὸ αἷμα τῆς καρδιάς ποῦ ἀχνοσταλάζει
ἀπ' τὴν ὀλάνοιχτή μου τὴν πληγὴ...
Τὸν διψασμένο πόθο ποῦ σπαράζει
δίχως νὰ θρεῖ μιᾶς λύτρωσης πηγῆ.

Καὶ τᾶκανα στολίδι, αἱματωμένη
πορφύρα τῆς ζωῆς μου θριαμβικῆ·
Ἀγάπησα τὴν μαύρη μου Εἴμαρμένη
τὴν τραγικὴ...

ΕΠΙΚΛΗΣΗ

Ἀπόψε, Θεέ μου, ποῦ πονῶ μὲ τὴν καρδιά μου τὴ δειλὴ
καὶ μοιάζω μὲ ἀζευγάρωτο πουλὶ ξενιτεμένο,
ποῦ ἔχω μοιραῖα ὑποταγεῖ στὴ Θεϊκὴ θαρειὰ Βουλή
τόσο ποῦ οὔτε τὸν θάνατο τολμῶ νὰ περιμένω,

ἀπόψε ποῦ ὄλα μιὰ πολὺ θαθεῖά μου ἀνοίγουνε πληγὴ,
ἀγάπες ὄνειρα, παλιές φιλίες καὶ ἀναμνήσεις,
ποῦ οὔτε ἓνα ρόδο δὲν ἀνθεῖ πὰ στῆς ζωῆς μου τὴ φραγὴ
κι' οὔτε μιὰ γνώριμη ἀγκαλιά, ψυχὴ, γιὰ νὰ γυρίσεις,

ἀπόψε ποῦ κάθε παλιά μου ὀδύνη φαίνεται φαιδρὴ
μπροστὰ στὸ ἀπέραντο κενὸ ποῦ ἀονὰ μὲ καταπίνει,
ἄς ἦτανε τὴν ὥσα αὐτὴ τὴν τόσο ἀνήλεα φεβερὴ
νὰ κοινωνήσω ἀπ' τῶν Μουσῶν τὴν ἔνθεη Ἴπποκρήνη.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Ὡ Λεμεσό πῶς νοσταλγῶ τ' Ἀπριλομάη τὰ δειλινὰ
κάτω ἀπ' τὸν πιὸ γλαυκὸ οὐρανὸ τῶν ἀττικῶν Φαλήρων
ὅταν μιὰ ὀδύνη τὴν ψυχὴ σὰν ἔρινύα τυραννᾷ
καὶ μοῦ ματώνει τὰ φτερά τῶν μυστικῶν μου ὀνείρων.

Τὶς σμαραγδένιες σου ἀμμουδιές πού σὰν χαμόγελο Θεῶν
τὴν κουρασμένη μου καρδιὰ φαιδρύνουν κι' ἱλαρώνουν,
τοὺς ἤχους κατασκευτικῶν εὐλαθικῶν ἑσπερινῶν
τὶς συνοικίες πού παλιές καμάρες στεφανώνουν.

Τὸ κάστρο σου πού ἱπποτικές μορφές τὶς πένθιμες νυχτιές
γιομίζει καὶ τὶς ξωτικές ἀρχίζουν λιτανεῖες
τὸ σπίτι μου τὸ πατρικὸ μὲ τὶς πλακόστρωτες αὐλές
καὶ τῶν λευκῶν μπουγαρινιῶν τὶς πράες εὐωδίες.

Τὸ κάθε τι, κάποια γωνιά δρομάκου, σπίτια παλαιϊκά,
δενδροστοιχίες, δειλινὰ ἱλαρὰ τριανταφυλλένια,
ὅ,τι μὲ ὀνειρολίκνισε στὰ χρόνια μου τὰ παιδικά,
τῆς νοσταλγίας ἀντίδομα στὴν κάθε μάταιη ἔννοια.

Μὰ πιότερο μιὰ εἰκόνα σου δέσμους κρατᾷ τοὺς λογισμούς:
Ὁ μιναρὲς παλιοῦ τζαμιοῦ δυὸ φοινικιές καὶ πέρα
μιὰ θάλασσα ἀφροστέφανη πού μὲ πικροὺς ὀλλογμοὺς
μοῦ ἐμοιρολόγησε νεκρὴ μιὰ νεανικὴ χιμαῖρα.

Η ΖΩΗ ΜΑΣ

Εἶναι ἡ ζωὴ μας κάτι δίχως νόημα,
δίχως ἓνα θαθύτερο σκοπὸ.
Μαδῆσαν τὰ ὄνειρά μας ἄνθη πρῶϊμα
μιὰ νύχτα πρὶν νὰ δέσουνε καρπὸ.

Μονάχοι μας μὲ πλήξη κι' ἀβουλία,
σὰν ἄνθρωποι πού ἔχασαν τὴ ψυχὴ
κρατᾷμε γιὰ στερνὴν ἀμφιβολία,
ἕνὸς θανάτου τὴν ἀπαντοχή.

Κι' ἀπ' τῶν γλαυκῶν ματιῶν μας τὰ πελάη
πού ἐθάμπωσαν τὸ δάκρυ κι' ὁ καημὸς
καθὼς πουλὶ ζυγιάζεται καὶ πάει
ὁ μέγας τῆς ἀγάπης λυτρωμὸς.

ΣΠΟΝΔΗ

Κάποιες γλυκὲς μορφές πού τόσο ἀγάπησα
καὶ πού ἴσως μὲ λησμόνησαν γιὰ πάντα,
μὲς στὸ γαλάζιο θράδυ ἀναλογίζομαι
μιὰ ἔρωτική σπονδὴ στὰ περασμένα.

Στὸ λεύκωμα μπροστὰ πού ὡς τώρα κράταγε
τὴν εὐωδιὰν ἐρώτων πιά σθημένον
καθὼς μιὰ μυροδόχη ἄβρῃ πανάρχαιη
τὸ μυρωμένο τὸ αἶμα τῶν ὑακίνθων.

Χίλιες γλυκὲς ἀνάμνησες ζωντάνεψαν
νιογέννητες τῶν πόθων πετολοῦδες
πού ἀναζητοῦνε μέλι νὰ τρυγήσουνε
ἀπ' τῶν νεκρῶν μου ἐρώτων τὰ λουλούδια.

Τριγύρω ἄβρῃ μιὰ ἀτμόσφαιρα χλιαρότατη
σὰ χᾶδι θελουδένιο ἠδονισμένο,
τὸ ρόδο τῶν χειλιῶν μου ἀναξοπύρωσε
καθὼς φιλιῶν γλυκύτατων ἡ ἀνάσα.

Κι' ἄναψε ἀπὸ τὸν πόθο σὰν μιὰ σάρκινη
λαμπάδα ἡ ποθοπλάνταχτη ἀγκαλιά μου
καὶ νοιώθω μὲς στὰ στήθια ἀπὸ τὸ λάγγεμα
τὴν νεανικὴ καρδιὰ μου μεθυσμένη.

Κάποιες γλυκὲς μορφές πού τόσο ἀγάπησα
καὶ πού ἴσως μὲ λησμόνησαν γιὰ πάντα,
μὲς στὸ γαλάζιο θράδυ ἀναλογίζομαι
μιὰ ἔρωτική σπονδὴ στὰ περασμένα.

Σ' ΕΝΑ ΑΡΧΑΙΟ ΙΕΡΟ

Σὰν χέρια ἐρωτοπλάνταχτα, σφιχταγκαλιάζουν οἱ κισσοί,
τοῦ ξεχασμένου τοῦ ἱεροῦ γύρω τ' ἀρχαῖα συντρίμμια
καὶ κάποιο θάβρο, πού ἄλλοτε θὰ κράταε — χάρη περισσῇ —
ἕνὸς Θεοῦ ὠραιότατου, τὴν ὑπερέλεια γύμνια.

Καὶ τ' ἀγριοτριαντάφυλλα πού πορφυρώνουν τὶς θραγιές
τ' Ἀπριλομάη γητευτὴ, χαρὲς καὶ περηφάνεια,
μαδοῦν, στὴ μάταιη προσμονή, τὶς ἀνοιξιὰτικες θραδιές,
τῶν Σειληνῶν καὶ τῶν Νυμφῶν νὰ γίνουνε στεφάνια.

ΣΑΝ ΚΑΤΙ ΠΡΟΣΜΕΝΩ

Σάν κάτι προσμένω νάρθει γάλι - αγάλι
Κι' ή μάταιη έλπίδα πλατειά και μεγάλη...

Μά ωστόσο διαβαίνουν τά χρόνια χαμένα
— Καράβια που φεύγουν γοργά για τά ξένα —

Και τ' άσπρα τά ρόδα κοσμούν τούς κροτάφους
Τά ρόδα που άνθισαν μονάχα για τάφους.

Κι' ή θάλασσα πάντα θρηνεί στ' άκρογιαλί
για κάποιο μικρό που τής πήραν καράλλι.

Και σβύνει χλωμή του χειμώνα Σελήνη,
για κούφιο φιλι που δέ δόθη σε κείνη.

Μά τί να προσμένω ναρθει, γάλι - αγάλι,
κι' ή μάταιη έλπίδα πλατειά και μεγάλη;

Ο ΚΥΚΝΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

"Ετρεμε ή φλόγα ως κίτρινο τριαντάφυλλο σε φράχτη
που άχνοσαλεύει στής νυχτιάς τή μυρωμένη ανάσα.
Κι' ήσουν μπροστά μου ως όραμα χερουθικό και πρᾶο
κι' έλάμπαν σαν γαλάζιοι άνθοι τά έκστατικά σου μάτια.

Στό πάρκο πέθαινε θουθά τ' ωραίο τὸ καλοκαίρι
και στίς άλλές τά χλωμά περίτρομα λουλούδια
μαδούσαν τά πολύχρωμα ξεθωριασμένα φύλλα
κ' είχαν τὸ δέος τῶν φριχτῶν μελλούμενων θανάτων...

Κι' έσκυβε ὁ κύκνος τῆς ψυχῆς να πιεί και να μεθύσει
τὸ δυνατὸ τῆς ὁμορφιάς κρασι τὸ εὐωδιασμένο
ἀπ' τὸ γλαυκὸ τῆς νειότης σου περίλαμπρο ἀμφορέα
κι' έτρεμε ή πένθιμη ψυχή μην σβύσει τ' ὄνειρό της.

ΣΟΥΡΟΥΠΟ ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Μενεξελis στο σούρουπο φαντάζει
ὁ μιναρές κι' οί φοινικιές τριγύρου
ἀσάλευτες σαν σ' έκστασην ὄνειρου
σε λίμνης καθρεφτιούνται τὸ τοπάζι.

Μές στον μπαξέ τῆς γιασεμιάς τὸ ἀτλάζι
τὴν εὐωδιά σκορπάει τ' αὐλου μύρου.
Και στα μαθιά τά πέλαγα του Ἀπείρου
ναυαγισμένη γόνδολα ήσυχάζει

Αὐγουστιανὸ φεγγάρι. Καλωσύνη
και γλυκασμός μες στο γαλάζιο θράδου...
Κι' οί νυχτερίδες ως γοργοπετᾶνε,

μοιάζουνε με ψυχές που ἀναζητᾶνε
— Ἀφίνοντας τ' Ἀσφοδελὸ Λειβάδι —
δωκάτω, θαλπωρή και λησμοσύνη...

ΙΜΕΡΟΣ

Ξύπνησε μέσα μου ὁ θαθὺς καὺμὸς τῶν ἀσκητῶν
Και με παιδεύει ὁ πόθος σου ἀξεδίψαστο μελίσι·
πῶς νιώθω, Βάκχα ἀρχαϊκή σ' ἕνα ἱερὸ μεθύσι,
να δίνεται ή ἀμαρτωλή ψυχή τῶν ποιητῶν.

Κι' ἀν ἀπὸ τὴν κρουστάλλινη τῆς θείας σου νιότης θρύση
δὲ ρούφηξα τὸ μαγικὸ νερὸ να ξεχαστῶ...
κι' ἄσβυστη φλόγα μυστική λές κι' έχει ξεπηδήσει
ἀπὸ τὸ ἡδονικώτατο φιλι σου τὸ ζεστό,

ὅμως τὰ πιὸ παράξενα λουλούδια εἶναι π' ἀθνίζου
στὴν ἀνελέτη ἀγκαλιά τῆς βαρυχειμωνιάς
κι' ὄχι τὰ ὀλάσπρα γιασεμιά κι' οί άνθοι τῆς λεμονιάς
που οί αὖρες στα παντέρημα παρτέρια ἀναρριπίζου.

Πῶς με λαγγεύει ὁ πόθος σου τρέμω να τ' ἀναλογιστῶ
— Βουνίσιο, ἄδρό, ἀξεδίψαστο που ἀπόμεινε μελίσι —
Κάθε φορά που προσπεονᾶς με τὸ κορμί σου τὸ κρουστὸ
ψηλόλιγνο σὰ τὸ μοναστηρίσιο κυπαρίσι.

ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΒΓΟΥΣΤΟ

Δεκαπεντάβγουστο σωστό
παίρνουν κερὶ λαμπαδιστὸ
στὴ χάρη της ν' ανάψουν
ν' ανάψουν καὶ νὰ κλάψουν.

Δεκαπεντάβγουστο σωστό
ψωμί σταράτο καὶ ζεστό
τὰ σύμπαντα ἡμερεύουν
κι' οἱ νιές καλοκαιρεύουν.

Προσμένουν τὸν καλὸ νάρθει
κι' ἄς ἔχει αὐτὸς καιρὸ χαθεῖ
στοῦ κόσμου σὲ μιὰν ἄκρη.
Τί νὰ ὠφελεῖ τὸ δάκρυ;

Δεκαπεντάβγουστο σωστό
θέλω γλυκὰ ν' ἀφουγκραστῶ
τὴ μακρινὴ φλογέρα
καθὼς θὰ σβήνει ἡ μέρα.

Τὰ χρόνια μου τὰ παιδικὰ
μοῦ παίρνουν τὰ συλλογικά...
Μήπως τολμῶ νὰ ἐλπίσω
πὼς θὰ γυρίσουν πίσω;

ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

Δὲν ἔχει παρακάτω ἐκεῖ πού φτάσαμε
κι' οὔτε ὁ λυγμὸς τὴν λύτρωση μᾶς φέρνει,
ὅ,τι εἶχαμε ἀκριβὸ κι' ὠραῖο τὸ χάσαμε
κι' ἄβουλη πιά ἡ ψυχὴ μας παραδέρνει.

Κι' ὅ,τι ἦτανε γιὰ μᾶς χαρὰ ἀνεκλάλητη
θεῖα δωρεά, τοῦ ὄνειρου εὐδαιμονία,
ἡ νειότη μας, ἀνήμπορη, παράλυτη,
λυώνει σ' ἑνὸς θανάτου ἀδημονία.

Κι' ἡ ὁμορφιά, σταυρὸς τοῦ μαρτυρίου μας.
Αἷμα τὸ δάκρυ ἀχνό, τῆς ἱκεσίας.
Κι' ἡ κάθε μέρα, ἕνα καρφί, τοῦ θίου μας,
τοῦ θίου μᾶς ἀνώφελος θυσίας!

ΣΤΗΝ ΙΘΑΚΗ

Φτάσαμε στὴν Ἰθάκη τὸ πολυπόθητο νησί.
Μὰ Πηλενόπη πουθενά κι' οὔτε μνηστῆρες.
ὄλα μιὰ φαντασίωση μὴν ἦταν περισσὴ
γιὰ ἡρωϊσμοὺς κενούς κι' ἐλπίδες στεῖρες;

Κρίμα πού τόσοσ πόθος στὴν καρδιά
γιὰ τὴν ἐπιστροφή καὶ τόση πάλη.
"Ἄραγε περισσότερο δὲν ἀξίζαν
τῆς Κίρκης τὰ γητέματα, τῆς Καλυψῶς ἡ ἀγκάλη;

Κι' αὐτὲς οἱ προφητεῖες οἱ τρανές,
σὲ ἀνθρώπους καὶ Θεοὺς τόσες θυσίες,
μὲ τὸ αἷμα τῶν ἀθῶων ζωντανῶν,
δυὸ λόγια νὰ μᾶς ποῦν οἱ Τειρεσίες...

Φτάσαμε στὴν Ἰθάκη τὸ πολυπόθητο νησί,
μὰ οὔτε μιὰ ἀγκάλη στοργικὴ πού νὰ μᾶς κράζει
αὐτὸ τὸ μόνο ἀληθινό, τ' ἄλλα νιότη χρυσή
κι' ὄνειράτα μιᾶς ἄρρωστης ψυχῆς πού αἱματοστάζει.

ΠΡΟΣΜΟΝΗ

Προσμένω τῆς ἀγάπης τὸν ἀνθὸ
ἄλλο δὲν μοῦ ἀπομένει νὰ ποθῶ
τὴν ἄχαρη ζωὴ μου νὰ μυρώσει
προσμένω τῆς ἀγάπης τὸν ἀνθὸ
καὶ μέσα ἀπὸ τοῦ πάθους τὸν θυθὸ
μιὰ θεῖα θραδιά ἰλαρὴ νὰ μὲ λυτρώσει.

Κοὶ μιᾶς γλυκειᾶς φιλίας τὴ στοργὴ
σὰν ἄστρου μυστικὴ μαρμαρυγὴ
τὸ σκοτεινὸ μου δρόμο νὰ φωτίσει
καὶ μιᾶς γλυκειᾶς φιλίας τὴ στοργὴ
στὴν πέτρα τῆς ψυχῆς μιὰ νέα πηγὴ
σὰν Βιβλικὸ ραβδί νὰ μοῦ χαρίσει.

Κι' ἀκόμα κάποιο χέρι ὅταν πονῶ
στὸ θλιθερὸ τῆς σκέψης μου οὐρανὸ
μ' ἕνα του χᾶδι ἀθρόν εὐδία νὰ χύσει
κι' ἀκόμα κάποιο χέρι ἐρατεινὸ
ὅταν γιὰ τὸ ταξίδι θὰ κινῶ
τὰ κουρασμένα μάτια νὰ μοῦ κλείσει.

BAMBOO VILLAGE

Θά θρέχει τώρα στο **Bamboo Village**
κι' οί χείμαρροι θά σέρνουν δίχως οίκτο
συντριμματα καρδιῶν λησμονημένων
ἀπὸ τὸ περασμένο καλοκαίρι...

Θά θρέχει τώρα στο **Bamboo Village**
κι' ὁ θορεινὸς ἀγέρας θά ριπίζει
τὰ φύλλα πὺ χορεύουν μεθυσμένα
σὲ ἀγκάλες χειμωνιάτικων θανάτων.

Θά θρέχει τώρα στο **Bamboo Village**...
Καὶ κείνες οἱ ξανθομάλλες Ἐλθίρες
μὲ τὰ κερένια πρόσωπα πὺ νᾶναι;
Πλάϊ σὲ ὠχρούς ἐφήθους πὺ θυμίζαν
ξεθωριασμένους πίνακες τοῦ Γκρέκο
σὲ ποιῆς εὐδίεσ ἄραγε λικνίζουν
τὰ πλανεμένα, μάτια θήματά τους;

Θά θρέχει τώρα στο **Bamboo Village**
"Ὁμως ἐγὼ γιὰ τὰ ἀναθυμᾶμαι
στὴν τραγικὴ τὴν μόνωσή μου, ἀπόψε;

REQUIEM

Ἄργοπεθαίνω ἀπὸ τὴν πλήξη
κι' οὔτε μπορῶ νὰ τραγουδῶ
μήτε παράθυρο ν' ἀνοίξει
γλυκὸ ἓνα πρόσωπο νὰ ἰδῶ...

Κι' ὅσα χαρὲς μοῦ εἶχαν σκορπίσει
στὴ πονεμένη αὐτὴ ζωὴ,
καφτὸ μολύβι ἔχουν καθίσει
μὲς στὴν καρδιά, θράδου, πρωτῆ.

Τῆς μυγδαλιᾶς τὰ ὀλάσπρα κλώνια
νύφες Θανάτου τὰ φοροῦν
καὶ κρώζουν τ' ἄγρια τὰ παγώνια
γιὰ κείνα πὺ κατηφοροῦν.

Καὶ μείσ χαμένοι αὐτοῦ τοῦ κόσμου,
τὶ νὰ προσμένουμε στερνὸ,
τώρα πὺ ἀπύθμενο κενὸ
σὰν Ἄβυσσο ξανοίγει ἐντὸς μου...

Βιβλιοθήκη Πανεπιστημίου Κύπρου